

**Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om
ändring av lagen om statens säkerhetsfond**

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås att till lagen om statens säkerhetsfond fogas stadganden enligt vilka fonden kan äga eller förvalta aktier i bolag som skall köpa, på annat sätt förvärva eller sköta egendom och ansvarsförbindelser som tillhör en bank som är föremål för statens eller fondens stödåtgärder (egendomsförvaltningsbolag). Fonden skall enligt förslaget kunna äga eller förvalta aktier också i bolag vilkas syfte är att äga aktier i egendomsförvaltningsbolag och likaså i andra bolag, om detta kan anses behövt för att trygga bankverksamheten och stabiliteten på finansieringsmarknaden. Fonden kan ställa borgen för bolagens upplåning och garantera deras förbindelser. Fondens förvaltning av de ovan nämnda bolagen inbegriper t.ex. förordnande av företrädare för staten till bolagens stämmor och utfärdande av

anvisningar för bolagen och likaså bevakning av statens intressen. Till lagen skall enligt förslaget också fogas stadganden om statsrevisorerernas och statens revisionsverks granskningsrätt.

Statsrådets allmänna sammanträde beslutar på framställning av säkerhetsfondens direktion, inom ramen för de anslag och fullmakter som för ändamålet beviljas i statsbudgeten, om statens deltagande i bolagens bildande och verksamhet samt om hur förlusterna av deras verksamhet skall täckas.

Propositionen ansluter sig till statens fjärde tilläggsbudget för 1993 och avsikten är att den skall behandlas i samband med den. Lagen föreslås träda i kraft så snart den har antagits och stadfästs.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

	Sida		Sida
ALLMÄN MOTIVERING	3	4. Ekonomiska och organisatoriska verkningar ...	14
1. Nuläge	3	4.1. Inverkan på bankernas ekonomi	14
1.1. Offentligt bankstöd	3	4.2. Inverkan på statens ekonomi	14
1.2. Statens säkerhetsfond	4	4.3. Organisatoriska verkningar	15
1.3. Bedömning av stödbehovet under de närmaste åren	5	5. Övriga på saken inverkande omständigheter ...	15
1.4. Arrangemanget med STS-Banken Ab ...	5	6. Ärendets beredning	15
1.5. Internationell jämförelse	6	DETALJMOTIVERING	15
2. Behovet av ändringar i lagstiftningen	7	1. Lagen om statens säkerhetsfond	15
3. Föreslagna tillägg och ändringar	8	2. Ikraftträdande	16
3.1. Bildande och förvaltning av egendomsförvaltningsbolag och andra bolag	8	3. Lagstiftningsordning	17
3.2. Tillsyn över bolag	9	LAGTEXT	18
3.3. Finansiering av bolag	10	Lag om ändring av lagen om statens säkerhetsfond	18
3.4. Bankernas ansvar	11	Bilaga	20
3.5. Egendom som skall överföras	11	Parallelltext	20
3.6. Egendomens överföringspris	13		
3.7. Avslutande av verksamheten	14		

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläge

1.1. Offentligt bankstöd

Offentliga åtgärder för att stödja depositionsbankerna inleddes hösten 1991, då Finlands Bank i syfte att trygga stabiliteten på finansieringsmarknaden övertog Sparbankernas Central-Aktie-Bank (SCAB). Finlands Banks övertagande ledde till att SCAB:s problematiska balansposter överfördes på tre egendomsförvaltningsbolag, nämligen Sponda Ab, Scopulus Ab och Solidium Ab. I juni 1992 sålde Scopulus Ab sina aktier i Sparbankernas Central-Aktie-Bank till statens säkerhetsfond.

Under år 1992 tryggades banksystemets funktion på flera olika sätt, för att förhindra att krisen fördjupades och utvidgades till hela finansieringssystemet. För att trygga stabiliteten i depositionsbankernas verksamhet och deponenternas tillgodohavanden bildades statens säkerhetsfond genom den lag som trädde i kraft den 30 april 1992 (379/92). Till fonden hör depositionsbankerna och utländska kreditinstitut filialkontor som tar emot depositioner. Stöd kan genom fonden beviljas bankernas egna säkerhetsfonder eller bankerna direkt. Efter att fondens stödfullmakter uttömts i juni 1993 och stödandet av bankerna fortsatts med anslag i statsbudgeten, består fondens uppgift i att biträda finansministeriet vid beredningen av de stödbeslut som statsrådet fattar samt i att övervaka bankstödet. Säkerhetsfonden har inom ramen för sina befogenheter beviljat bankerna närmare 20 000 miljoner mark i stöd. Stödåtgärderna inkluderar köpet av SCAB:s aktier från Scopulus Ab.

Staten använde under år 1992 ca 8 000 miljoner mark av anslagen i statsbudgeten för att genom kapitalplaceringar i depositionsbankerna upprätthålla dessas kreditgivningsförmåga. Sammanlagt 130 affärs-, andels- och sparbanker tog emot stöd genom statsbudgeten. Efter de fusioner som skett efter placeringarna innehas dessa nu av 86 banker. Enligt

placeringsvillkoren skall de mottagande bankerna betala ränta på placeringarna. Om en bank lämnar räntan obetald för sammanlagt 1080 dagar eller om dess soliditet underskrider den lagstadgade gränsen, kan staten byta placeringen mot aktier eller andelar i banken.

Ränta på statens kapitalplaceringar betalades för år 1992 av sammanlagt 62 banker, främst andels- och sparbanker.

År 1993 har för bankstöd dessutom i en tilläggsbudgetproposition reserverats ett anslag om 15 000 miljoner mark och en borgensfullmakt om minst 5 000 miljoner mark, som sammanräknad med anslaget dock får uppgå till högst 20 000 miljoner mark. I slutet av augusti 1993 har anslaget och fullmakterna använts så att statsrådet av anslaget beviljat Sparbanken i Finland-SBF Ab 1 000 miljoner mark för att hålla bankens soliditet på stadgad nivå. Statsrådet har också fattat ett principbeslut om borgensförbindelser för Föreningsbanken i Finland Ab:s och Kansallis-Osake-Pankkis medelanskaffning på villkor av eget kapital.

När riksdagen i februari 1993 godkände ändringen av lagen om statens säkerhetsfond förutsatte den: "Riksdagen förutsätter att finska staten garanterar att bankerna i Finland i alla lägen kan fullgöra sina förpliktelser i rätt tid. Vid behov kommer riksdagen att bevilja regeringen tillräckligt stora anslag och fullmakter för att förpliktelserna skall kunna fullgöras." Staten har i praktiken genom detta uttalande påtagit sig ansvaret för att banksystemets verksamhet tryggas. En förutsättning är att det i statsbudgeten också efter år 1993 årligen reserveras tillräckliga fullmakter för utbetalning av det stöd som behövs.

I slutet av augusti 1993 hade myndigheterna använt sammanlagt 43 821 miljoner mark för att stödja bankerna. I summan ingår inte statens och Finlands Banks räntekostnader. Merparten av stödet har varit placeringar som kan räknas till bankens primära egna kapital.

Tabell. Det offentliga bankstödet fördelning 1991—1993, milj. mk

		Finansministeriet				Statens säkerhetsfond					
		Finlands Bank	Statens kapital-placering	Kapital-bevis	Andels-kapital	Borgen	Lån	An-svars-deben-turlån	Kapital-bevis	Aktie-kapital	Samman-lagt
1991	SCAB	3 900 ¹									3 900
1992	SCAB	10 900 ²	580						1 500	1 000	13 980
	Sparbanken i Finland		1 094				500	1 400	7 100	2 900	12 994
	Övriga spar-banker		160								160
	ACA		422								422
	Andels-bankerna		1 108								1 108
	PSP		903								903
	FBF		1 749								1 749
	KOP		1 726								1 726
	STS-banken		170								170
1993	SCAB	—1 900 ³							1 200		—700
	STS-banken		—170 ³						3 036		2 866
	Sparbanken i Finland-SBF Ab			750	250				950	150	2 100
	KOP					1 800 ⁴					1 800
	FBF					1 000 ⁴					1 000
	Sammanlagt	12 900	7 742	750	250	2 800	500	1 400	13 786	4 050	44 178
	Överföring ⁵										—357
	Offentligt bankstöd sammanlagt										43 821

¹ Aktiekapital 2 000 milj. mk, ackord 1 900 milj. mk.² Risköverföring till Sponda och Solidium 10 200, borgensförbindelser till bolagen 1 000 milj. mk, lån till SCAB 1 500 milj. mk, minus återbetalningar 1 800 milj. mk.³ Återbetalningar.⁴ Principbeslut.⁵ Affärsbankernas säkerhetsfond överfört till statens säkerhetsfond.

1.2. Statens säkerhetsfond

Statens säkerhetsfond är en sådan under riksdagens garanti stående fond som avses i 83 § riksdagsordningen. Den har ett förvaltningsråd som utgörs av riksdagens bankfullmäktige. Dessutom har fonden en direktion och anställda.

Fonden är inrättad för att trygga stabiliteten i depositionsbankernas verksamhet och deponenternas tillgodohavanden. Av fondens medel kan affärsbankernas och Postbanken Ab:s säkerhetsfond, sparbankernas säkerhetsfond och andelsbankernas säkerhetsfond beviljas lån på specialvillkor. Fonden kan också ställa borgen för lån som upptas av de nämnda säkerhets-

fonderna. Dessutom kan fonden teckna aktier och andelar i en bank som hör till fonden, ställa borgen för lån som upptas av fonden och bevilja annat finansieringsstöd, om sådant behövs för att trygga bankens verksamhet och stabiliteten på finansieringsmarknaden.

Enligt propositionen med förslag till lag om statens säkerhetsfond kan fonden ge banker stöd i olika former. Den kan välja den stödform som är lämpligast i en given situation. Stödåtgärderna förenas med erforderliga villkor. Villkoren kan gälla t.ex. användningen av stödlån, förstärkning av bankens eget kapital, begränsning av vinstutdelning, byte av bankens ledning samt andra saneringsåtgärder.

Statens säkerhetsfond har beslutat om de

centrala principerna för fondens stödåtgärder. Enligt dessa principer skall bankstödet vara öppet och offentligt, bankstödet attraktivitet och bindande av offentliga medel skall minimeras, det ekonomiska ansvar som vilar på de stöddagande bankernas ägare skall realiseras i så stor utsträckning som möjligt, stödvillkoren skall utformas så att de främjar banksystemets effektivitet och nödvändiga strukturförändringar, stödåtgärdernas konkurrensförvrängande verkan skall minimeras, förvrängande rän-tekonkurrens skall inte tillåtas, den offentliga makten skall ges konkreta möjligheter att övervaka saneringen av de stöddagande bankerna och slutligen skall rimliga anställningsvillkor gälla för de stöddagande bankernas ledning.

I slutet av 1992 stod det klart att säkerhetsfonden inte hade tillräckliga resurser för att lösa de stöddagande bankernas problem. Regeringen avlät därför till riksdagen en proposition om ändring av lagen om statens säkerhetsfond (RP 364/92), enligt vilken fondens stödfullmakter skulle höjas från 20 000 miljoner mark till 50 000 miljoner mark. Vidare skulle fonden underställas statsrådet i stället för riksdagen och ges rätt att äga egendomsförvaltningsbolag. I riksdagen fick lagen inte bakom sig fem sjättedels majoritet och lämnades följaktligen vilande över nyval. Därefter avlät regeringen en ny proposition (RP 379/92) vars lagförslag endast innehöll stadganden som gjorde det möjligt att inrätta en egen organisation för fonden och innebar att fonden kunde delta i beredningen av statsrådets stödbeslut vilka skulle finansieras genom statsbudgeten. Ändringen av lagen om statens säkerhetsfond godkändes av riksdagen i februari 1993. I början av 1993 godkände riksdagen också att statsrådet beviljades 20 000 miljoner marks stödfullmakter i årets första tilläggsbudget. Beredningen av stöddavgorandena hade stadgats ankomma på statens säkerhetsfond genom ändringen av lagen om statens säkerhetsfond som trädde i kraft 11.3.1993.

1.3. Bedömning av stödbehovet under de närmaste åren

Behovet av bankstöd är i första hand beroende av den allmänna ekonomiska utvecklingen. En viktig betydelse har räntenivån eftersom denna påverkar både bankkundernas möjligheter att klara av sina svårigheter och

bankernas räntebidrag. Stödets form och belopp påverkas också av avgöranden som gäller hela banksektorn. Det belopp som direkt behövs för stödet påverkas dessutom av i vilken mån statliga borgensförbindelser eller garantier ställs för bankernas medelanskaffning på villkor av eget kapital, i stället för direkt stöd.

År 1994 beräknas det behövas ca 10 000 miljoner mark i stöd. Detta stöd utgörs så gott som helt av penningplaceringar. Enligt vad som utretts förefaller det som om bankstödsanslag kommer att behövas åtminstone till år 1996. Åren 1993—96 beräknas stödbehovet uppgå till drygt 30 000 miljoner mark. Denna beräkning baserar sig på att bankerna åren 1993—96 kommer att bokföra uppskattningsvis ca 64 000 miljoner mark i kreditförluster. Av beloppet hänför sig 20 000 miljoner till år 1993.

Dessutom behövs det medel för räntor och amorteringar på de lån som säkerhetsfonden upptagit. Hur stor behovet blir är beroende av hur mycket fonden i sin tur får tillbaka från de banker som den beviljat stöd.

1.4. Arrangemanget med STS-Banken Ab

Hösten 1992 fick säkerhetsfonden ta ställning till STS-Banken Ab:s svårigheter. Fonden förhandlade med Kansallis-Osake-Pankki om en modell för att lösa STS-Banken Ab:s soliditetsproblem. Avsikten var att bilda ett s.k. egendomsförvaltningsbolag för att sköta bankens oreglerade krediter och problemegendom samt att genom en fusion överföra STS-Bankens övriga funktioner och förpliktelser till Kansallis-Osake-Pankki.

Eftersom det på grund av att lagstiftning saknades om saken inte var möjligt att bilda ett egendomsförvaltningsbolag, ordnades skötseln av problemegendomen så att STS-Banken fortsatte sköta problemegendomen som en affärsbank. Affärsbankens namn ändrades till Siltapankki Oy. Kansallis-Osake-Pankki äger nästan hela Siltapankki Oy:s aktiestock, men enligt det delägaravtal som undertecknats om förvaltningen av banken är det statens säkerhetsfond som utövar bestämmanderätten i Siltapankki Oy.

Siltapankki Oy:s verksamhet har finansierats så att Siltapankki Oy har emitterat ett 3 290 550 000 marks kapitalbevis på bankens oreglerade fordringar. Kapitalbeviset tecknades

i sin helhet av aktiebolaget Pons Brevis Oy, som överförde det till Kansallis-Osake-Pankki.

Statens säkerhetsfond är enligt avtal skyldig att av Kansallis-Osake-Pankki lösa in det ovan nämnda kapitalbeviset i årliga rater, i den takt som Siltapankki Oy:s problemkrediter upptas som kreditförluster i bankens officiella bokslut. Realiseringen av Siltapankki Oy:s egendomsposter och inkasseringen av krediterna kommer att ta uppskattningsvis fem år i anspråk.

Enligt avtalet svarar Statens säkerhetsfond för Siltapankki Oy:s verksamhetskostnader med en 90 procents andel och Kansallis-Osake-Pankki med en 10 procents andel.

1.5. Internationell jämförelse

Sverige

I Sverige ledde bankernas svårigheter till att den offentliga makten vidtog de första stödåtgärderna år 1991. Till en början inriktades stödet på enskilda banker. I september 1992 beslöt Sveriges regering om allmänna stödåtgärder för att förstärka bankernas finansiella system. En bankstödsnämnd inrättades. Sveriges riksdag godkände i november 1992 i samband med regeringens proposition ett uttalande om stödåtgärder, vilket innebar att staten tar på sig ansvaret för att bankerna och vissa kreditinstitut fullgör sina förpliktelser i tid. Bankerna kunde stödjas med lån, borgensförbindelser, kapitalplaceringar eller andra lämpliga åtgärder. Det statliga stödet skulle vara temporärt men dock så långvarigt att deponenternas intressen inte hotades. Ingen övre gräns ställdes för stödåtgärderna.

Hittills har bl.a. Nordbanken, Sparbanken Första och Gota Bank fått stöd. I maj 1993 uppgick stödet till sammanlagt ca 67 miljarder kronor, varav ca 44 miljarder i form av lån och placeringar och ca 23 miljarder kronor i borgensförbindelser.

Norge

De norska bankernas svårigheter började år 1987. Till en början försökte bankerna klara sig med hjälp av sina egna säkerhetsfonder, men i slutet av 1990 och början av 1991 växte sig svårigheterna så stora att staten beslöt stödja bankerna genom att inrätta Statens Banksikringsfond, som fick 5 miljarder norska kronor till sitt förfogande. Fonden fick bevilja banker-

na stöd antingen direkt eller genom deras säkerhetsfonder, i form av lån och placeringar på villkor av eget kapital. En förutsättning för statens kapitalstöd var att ägarnas tillgångar först användes för att täcka förlusterna. Bankernas aktier blev därigenom värdelösa. Norska staten har gått in som ägare i de största affärsbankerna (Den Norske Bank, Kreditkassen och Fokus Bank). För stödet uppställdes också andra villkor som gällde bankernas verksamhet.

Samma år i november inrättades en andra fond, nämligen Statens Bankinvesteringsfond, som anvisades 4,5 miljarder kronor. Fonden kanaliserade dels offentligt stöd till bankerna och dels enskilda medel. Samtidigt fick Statens Banksikringsfond ytterligare 6 miljarder kronor till sitt förfogande. Avsikten med det statliga stödet var att garantera att bankerna hade tillräckliga kapital för fortsatt verksamhet och för att bevara marknadens förtroende. Också den norska centralbanken stödde med olika åtgärder de banker som råkat i svårigheter. I slutet av 1992 hade för stöd till bankerna använts sammanlagt ca 23 miljarder kronor, varav ca 16 miljarder kronor utgjorde offentligt stöd.

Förenta staterna

I Förenta staterna började ett federalt stödssystem för deponenter och banker byggas upp på 1930-talet, i och med att vissa centrala försäkringsorganisationer grundades, bl.a. FDIC (Federal Deposit Insurance Corporation). Avsikten var att skydda hela betalnings- och kreditsystemet samtidigt som realiseringen av banker som trätt i likvidation påskyndades och smådeponenternas ställning förbättrades. Avsikten var vidare att återställa förtroendet för banksystemet efter den s.k. stora depressionen.

FDIC har till uppgift att ekonomiskt bistå banker som råkat i svårigheter, sköta egendomsrealisering samt vidta också andra åtgärder som är behövliga för att bevara bankernas soliditet eller återställa förtroendet, inklusive temporärt övertagande av äganderätten till en bank och förvaltningen av den. FDIC och den parallella sammanslutningen RTC (Resolution Trust Corporation, grundat 1989) har rätt att när de bistår en bank också ingripa i dess ställning i form av olika egendomsarrangemang, t.ex. fusioner, eller att i samband med

försäljning av bankens egendom stödjade den köpande banken. FDIC och RTC har på det hela taget synnerligen omfattande befogenheter. Dessa har kommit särskilt väl till pass under bankernas stora svårigheter i slutet av 1980- och början av 1990-talet. Flera hundra banker har råkat i svårigheter eller gått i konkurs de senaste åren. Bankkonkurserna i Förenta staterna har med beaktande av marknadens storlek, de nordamerikanska bankernas sammanlagda antal (över 10 000) och relativa storlek emellertid inte haft samma betydelse som sådana konkurser skulle ha i Finland.

2. Behovet av ändringar i lagstiftningen

På grund av omständigheterna blev det nödvändigt att snabbt bygga upp bankstödsystemet. Till en början understödde staten depositionsbankerna genom att anvisa medel för att avvärja den kreditstagnation som hotade deras soliditet. Den största betydelsen fick emellertid det krisstöd som till en början kanaliserades via Finlands Bank och sedermera via statens säkerhetsfond och statsbudgeten.

En förutsättning för att stabiliteten på finansieringsmarknaden skall kunna tryggas är fortfarande att den offentliga makten vidtar åtgärder för att upprätthålla bankernas funktionsförmåga. I ett sådant bankcentrerat och föga omfattande samhällsekoniskt system som det finländska kan redan en kris som leder till att en enda större bank träder i likvidation rubba deponenternas och kreditgivarnas förtroende för landets finansiella system, med allvarliga konsekvenser. Kostnaderna för en sådan utveckling skulle klart överstiga kostnaderna för stödfinansieringen.

Inte enbart den utveckling som skett inom bankverksamheten utan också de senaste årens genomgripande förändringar inom näringslivet har ytterligare ökat behovet av interna rationaliseringar inom banksystemet. Den gällande lagstiftningen räcker emellertid inte till för att åstadkomma de behövliga strukturella lösningarna i samband med bankstödsåtgärderna. Erfarenheten visar att de lösningar som aktualiseras inom näringslivet är sammansatta till sin natur och inte alltid förutsägbara. Bankstödet kan inte utnyttjas på det effektivaste sättet om de alternativa lösningsmodellerna genom lagstiftningen har begränsats till ett fåtal. Flexibla anpassningar av olika stödformer till specifika

behov garanterar det bästa och från samhällets synpunkt fördelaktigaste slutresultatet.

I samband med statens säkerhetsfonds stödåtgärder har det förekommit fall där saneringen av en bank som råkat i ekonomiska svårigheter förutsätter att den blir av med vissa riskfyllda och dåligt avkastande egendomsposter. Som ett exempel kan nämnas för den STS-Banken gjorda lösningen som baserade sig på fullmakter som i enlighet med lagen om statens säkerhetsfond gavs fondens direktion. Överföringar av riskfyllda och dåligt avkastade balansposter kommer också att behövas åtminstone vid saneringen av de depositionsbanker som statens säkerhetsfond blivit ägare till, nämligen SCAB och Sparbanken i Finland-SBF Ab. Genom att på detta sätt avskilja egendomsposter är det inte bara möjligt att sanera den stödtagande bankens balansstruktur utan också att minska bankens av soliditetskravet dikterade behov av eget kapital.

Genom avskiljandet av dåligt avkastande balansposter är det kan resultatförutsättningarna förbättras inom ramen för en sund bankverksamhet. I och med att placerarna återfår sitt förtroende för den sanerade banken sjunker bankens kostnader för medelanskaffningen samtidigt som den lättare kan skaffa eget kapital på egna villkor. Bankens lönsamhet förbättras därmed samtidigt som dess soliditet kan upprätthållas.

Också mera genomgripande förändringar inom banksystemet underlättas om de bättre bitarna av en bank särskiljs från de sämre. Samtidigt kan det förhindras att bankens problem förvärras. Efter eliminering av de överstora riskerna blir det möjligt att sälja banken eller vissa delar av den och att betydligt få upp priset på den sunda delen av bankverksamheten.

En överföring av vissa balansposter till ett särskilt bolag leder inte i och för sig till en minskning av de direkta förluster som bankerna åsamkas av problemkrediter samt lågproduktiva fastigheter och annan egendom, men den erbjuder ett flexibelt och effektivt sätt att sköta problemegendomen.

Det kan behövas särskilda bolag som förvaltar och äger sådana funktioner eller egendomsmassor som skärs av från en stödtagande bank. Statens säkerhetsfond skall enligt förslaget kunna äga eller sköta förvaltningen av bolag i anslutning till stödåtgärderna för statsägda banker. Dessa bolag kan i sin tur äga andra

bolag eller också kan de ha bildats eller förvärvats med tanke på någon annan funktion som behövs för genomförandet av bankstödet.

De arrangemang som behövs för förverkligandet av villkor som gäller bankstöd kan i praktiken förutsätta att vissa balansposter eller affärsfunktioner avskiljs från en depositionsbank.

Överföring av egendom från en bank till ett särskilt bolag som ägs av staten eller säkerhetsfonden betyder i praktiken att en i bankens verksamhet inkluderad risk åtminstone delvis flyttas bort från banken och läggs på statens ansvar. Utgångspunkten för bankverksamheten måste emellertid både nu och i framtiden anses vara den att varje bank i första hand själv bär risken för sin verksamhet. Att använda särskilda bolag som ett sätt att sköta förluster som hotar bankerna bör vara möjligt endast om tryggheten på finansieringsmarknaden förutsätter ett sådant tillvägagångssätt.

Vid sidan av stödåtgärder som bygger på särskilda bolag är det skäl att utveckla också andra stödformer. Borgen måste kunna ställas också i andra fall än som säkerhet för lån som en bank upptar, t.ex. som säkerhet för krediter som upptas av fristående bolag. Utöver borgensförbindelser måste det vara möjligt att ställa garantier som innebär att staten ersätter eventuella förluster och underskott i samband med vissa typer av förbindelser. Borgensförbindelser och garantier måste kunna användas vid olika arrangemang i samband med stödagöranden. I fråga om statens säkerhetsfond stadgas det om borgensfullmakt i lagen om fonden, medan motsvarande fullmakt för statsrådets vidkommande följer av 1993 års första tilläggsbudget. Också andra garantiformer måste kunna användas. Sådan fullmakt föreslås statsrådet få i den fjärde tilläggsbudgeten för 1993.

De bolag som avses här kan ägas både av säkerhetsfonden och av staten. Då staten är ägare föreslås säkerhetsfonden svara för förvaltningen av bolagen.

3. Föreslagna tillägg och ändringar

3.1. Bildande och förvaltning av egendomsförvaltningsbolag och andra bolag

Saneringen av stöddagande banker bör i alla situationer kunna genomföras så ändamålsenligt och effektivt som möjligt. Därför måste det

finnas en möjlighet att avskilja de sunda delarna av en banks verksamhet från de problematiska egendomsposterna och ansvarsförbindelserna. Det föreslås bli möjligt att bilda eller på annat sätt förvärva egendomsförvaltningsbolag till vilka egendom kan överföras från en bank som erhåller stöd från staten eller statens säkerhetsfond, eller också andra sådana bolag som behövs för att trygga en banks verksamhet och stabiliteten på finansieringsmarknaden. Avsikten är emellertid inte i regel att direkt äga eller kreditfinansiera bankernas kundföretag.

Enligt de gällande stadgandena kan statens säkerhetsfond inte äga eller förvalta aktier i andra aktiebolag än depositionsbanker. Även om fondens stödfullmakter för närvarande är uttömda kan fonden i framtiden ha behov av och möjligheter att äga sådana bolag som avses här. Av denna anledning är det ändamålsenligt att i detta sammanhang ändra lagen om statens säkerhetsfond också så att detta slags ägande blir möjligt.

För att sådana statliga bolag skall kunna bildas som gör det möjligt att genomföra stödagöranden och omställningar inom banksektorn, blir det nödvändigt att i statsbudgeten ta in anslag och fullmakter för förbindelser att ersätta förluster av bolagens verksamhet.

Eftersom bildandet av bolag som avses här eller förvärv av aktier i sådana för närvarande är beroende av uttryckligen för detta ändamål i statsbudgeten beviljade medel och fullmakter, är det statsrådet som beslutar om bolagens bildande och aktieförvärv i dem. Det är inte ändamålsenligt att detta beslutsfattande enbart blir beroende av statsbudgeten. Således är det skäl att stadga om saken i lag. Det är ändamålsenligt att ta in stadgandena i lagen om statens säkerhetsfond.

När det gäller dessa bolag är det ändamålsenligt att låta statens säkerhetsfond sköta de praktiska åtgärderna vid bildandet, förvärvandet och skötseln av bolagen. Fonden har inte rätt att vidta sådana åtgärder om inte särskilda stadganden om saken tas in i lagen om statens säkerhetsfond.

Det huvudsakliga syftet med ett sådant bolags verksamhet som avses här är att så effektivt och lönsamt som möjligt realisera egendom, krediter, fastigheter, aktier och andelar i fastighets- och bostadsbolag och annan egendom som kommit i dess ägo, på ett sådant

sätt att verksamheten i en så liten utsträckning som möjligt belastar statshushållningen.

En förutsättning för att egendom som bolaget har i sin besittning skall kunna realiseras på ett rationellt sätt är att bolagets styrelse vid behov också har rätt att omreglera gäldenärens kreditförhållande till bolaget. I anslutning till omregleringen föreslås bolagets styrelse bl.a. få rätt att förnya gäldenärernas krediter och göra upp betalningsprogram för dem, vid behov förlänga krediternas återbetalningstid, justera krediträntor, förhandla om säkerhetsarrangemang, utbyte av gäldenärer och möjligheten till skuldsanering samt bevilja ackord, om detta anses motiverat med hänsyn till kreditförhållandet i dess helhet. De åtgärder som vidtas i samband med omregleringen av ett kreditförhållande skall alltid utformas så att de stöder bolagets primära uppgift, dvs. realiseringen av egendomsposter och krediter.

Särskilt noggrant skall bolagets styrelse bedöma situationer där en gäldenär i undantagsfall beviljas tilläggskredit. Det kan vara motiverat att bevilja tilläggskredit t.ex. i fall där ett gäldenärsföretag på sikt anses ha förutsättningar för en lönsam verksamhet och tilläggsfinansieringen från egendomsförvaltningsbolagens synpunkt kan bedömas leda till ett bättre slutresultat än indrivning av de existerande fordringarna.

Olika typer av verksamhet ställer särskilda krav på organiseringen av verksamheten. Egendomsförvaltningsbolagen kommer i regel att vara kopplade till bestämda banker eller bankgrupper. Emellertid kan det vara möjligt att från första början låta ett enda bolag förvalta säljbara fastigheter samt aktier i fastighets- och bostadsbolag. Däremot kan det åtminstone i verksamhetens inledningsskede vara ändamålsenligast att förvalta krediter genom särskilda bankbestämda bolag. För att en tillräcklig verksamhetsvolym och en så enhetlig behandling som möjligt skall kunna säkerställas i likartade situationer, kan det emellertid vara motiverat att i ett senare skede antingen slå i hop bolagen eller att åtminstone föra samman dem under ett enda bolag. Detta kunde ske så att de bolag vilkas funktion är att stödja olika banker görs till dotterbolag under ett holdingbolag. Vid grupperingen av bolagen är det skäl att beakta också möjligheterna att rationalisera bolagens förvaltning, t.ex. i fråga om ADB-systemen.

När det gäller den praktiska förvaltningen av

överförd egendom är det skäl att så långt som möjligt utnyttja existerande banksakkunskap och resurser, om dessa är kvalitets- och prismässigt konkurrenskraftiga. I så fall kunde den bank som har sålt kreditstocken i praktiken sköta den löpande förvaltningen, t.ex. mottagningen av räntebetalningar och amorteringar. Också detta skulle emellertid ske under tillsyn av statens säkerhetsfond.

Frågan om hur egendomen fördelas mellan bolagen, bolagens antal och gruppering samt förvaltningen av dem skall emellertid avgöras särskilt i samband med varje struktur- eller stödbeslut.

På bolagen skall enligt förslaget tillämpas de stadganden som gäller aktiebolag samt på egendomsförvaltningsbolagen dessutom, närmast i fråga kunder och banksekretess, lagen om finansieringsverksamhet (1544/91).

3.2. Tillsyn över bolag

Vid bildandet och organiseringen av egendomsförvaltningsbolag och andra sådana bolag som avses i lagförslaget måste de krav beaktas som gäller tillsynen över bankstöden. Det bör i samtliga fall vara möjligt att utreda t.ex. från vilken källa stöd har beviljats samt vilka stödbelopp en bank har fått och likaså hur stort offentligt stöd banken sammanlagt har fått genom statsbudgeten, från statens säkerhetsfond och Finlands Bank.

Ett egendomsförvaltningsbolag och ett sådant annat bolag som avses i lagrummet skall enligt förslaget svara för att dess egendom förvaltas och säljs så effektivt och lönsamt som möjligt. Egendomsförvaltningsbolagens belastning på statsekonomi bör minimeras.

Eftersom systemet enligt förslaget binder offentliga medel till avsevärda belopp måste uppföljningen och övervakningen av verksamheten vara synnerligen sträng. Framförallt bolagens interna revision måste vara heltäckande.

Statens säkerhetsfond skall övervaka de statssägda bolagen i egenskap av företrädare för staten.

Grundstadgandena om granskning av statshushållningen finns i 71 § (1077/91) regeringsformen. Enligt lagrummet indelas granskningsystemet i statsrevisorernas parlamentariska och statens revisionsverks administrativa granskning. Om granskningsväsendet arbetsfält och uppbyggnad stadgas närmare i den riksdag-

en fastställda instruktionen för statsrevisorerna (391/51) och i lagen om rätt för statsrevisorerna att granska vissa statliga stödåtgärder (630/88) samt, för statens revisionsverk vidkommande, i lagen (967/47) och förordningen (267/93) om revision om statshushållningen. Om båda granskningsmyndigheterna gäller dessutom lagen om granskning av sådana aktiebolags verksamhet, i vilka staten innehar aktiemajoriteten (968/47).

Statsrevisorerna och revisionsverket har till uppgift att granska och övervaka statshushållningen och iakttagande av statsbudgeten. Uppföljningen av medelanvändningen och åtgärderna har i de ovan nämnda lagarna delvis utsträckts också längre än enbart till den egentliga statshushållningen. Både statsrevisorerna och statens revisionsverk har med stöd av den nämnda lagen om granskning av statsbolag rätt att granska och övervaka de i lagen nämnda statsbolagen och dessas dotterbolag. Statsrevisorerna har dessutom synnerligen omfattade befogenheter att granska stöd som beviljats av anslag i statsbudgeten och ur fonder som står utanför statsbudgeten samt andra statliga stödåtgärder, även med avseende på mottagarna. Statens revisionsverks rättigheter är i detta avseende snävare. Verket kan granska statsbidragstagande samfunds och sammanslutningars medelanvändning och räkenskapsföring, för utredande av om medlen på behörigt sätt har använts för det ändamål för vilket statsbidraget har givits.

Enligt lagen om revision av statshushållningen omfattar revisionsverkets granskningsrätt bl.a. inte riksdagens hushållning och förvaltningen av de fonder som riksdagen ansvarar för. Revisionsverket har således för närvarande inte rätt att granska statens säkerhetsfond. Statsrevisorerna har inte heller rätt att granska de fonder som riksdagen ansvarar för. Det är oklart om rätten att granska säkerhetsfondens stödverksamhet kan baseras på lagen om rätt för statsrevisorerna att granska vissa statliga stödåtgärder. Stadgandena om granskning av stödverksamheten och statsbolagen är inte heller entydiga till den del det är fråga om statsrevisorernas och revisionsverkets rätt att granska bolag som statens säkerhetsfond äger eller förvaltar.

Med beaktande av bankstödverksamhetens stora omfattning och samhälleliga betydelse är det ytterst viktigt att den i sin helhet underställs statsrevisorernas och statens revisionsverks

granskning. Till lagen föreslås därför bli fogat ett stadgande som ger de nämnda granskningsorganen rätt att granska inte bara säkerhetsfonden utan också andra mottagare av stöd och finansiering som avses i denna lag.

Enligt 49 § 1 mom. riksdagsordningen bör statsutskottet få tillgång till alla statsverkets räkenskaper och handlingar. Utskottet har således rätt att få tillgång till alla de handlingar som statsrådet eller finansministeriet i samband med att de beslutat om beviljande av stöd genom statsbudgeten har haft tillgång till.

Enligt 18 § 2 mom. lagen om statens säkerhetsfond har fonden rätt att överlämna sekretessbelagda uppgifter till statsrådets allmänna sammanträde och till finansministeriet, när dessa behandlar bankstödsåtgärder, till myndigheter som utövar tillsyn över finansieringsmarknaden, Finlands Bank, till åklagar- och tillsynsmyndigheter för utredning av brott samt till andra myndigheter som enligt lag har rätt att få sådana uppgifter.

Dessutom skall finansinspektionen vid Finlands Bank, som den 1 oktober 1993 fortsätter bankinspektionens verksamhet, övervaka egendomsförvaltningsbolagens verksamhet liksom sina övriga tillsynsobjekt. Ett stadgande, enligt vilket finansinspektionen skall utöva tillsyn över egendomsförvaltningsbolagen, föreslås bli fogat till lagen om statens säkerhetsfond.

3.3. Finansiering av bolag

Grunden för finansieringen av egendomsförvaltningsbolag och andra sådana bolag som avses här utgörs av det aktiekapital som placeras i bolaget när det bildas och senare samt av övrig finansiering på villkor av eget kapital. De medel som utgör statens andel av bolagens aktiekapital föreslås bli beviljade statsrådet på framställning av direktionen för statens säkerhetsfond, inom ramen för anslag i statsbudgeten.

Bolagens egen kapitalstruktur måste vara tillräckligt stark med beaktande av att de deras verksamhet på marknaden bedrivs under resultatansvar. Med tanke på bolagens kapitalstruktur kan det vara viktigt att till dem överförs också tillgångar som ger inkomster.

Sådana kreditförluster eller värdeminskningar som bolagen får vidkännas av krediter och fastigheter som de köpt eller andra egendomsposter, skall i första hand täckas med

bolagens egna kapital. I kreditköps- eller andra avtal kan det avtalas också om alternativa sätt att täcka egendomsförvaltningsbolags förluster. I sista hand kommer förlusterna emellertid att täckas genom statsbudgeten, till den del annat inte har avtalats.

För den egentliga verksamheten skall enligt förslaget användas finansiering från de stödtagande bankerna eller finansieringsmarknaden. I synnerhet efter att verksamheten stabiliserats blir det viktigt att också skapa sådana förutsättningar att bolagen kan anlita den inhemska eller utländska finansieringsmarknaden. Extern finansiering skulle bidra till att öka verksamhetens trovärdighet och således även minska behovet av offentliga placeringar i bolagen. För att soliditetsbelastningen på den bank som beviljat finansieringen skall kunna elimineras, bör finansieringen kunna förenas med statlig borgen eller garanti.

Kostnaderna för bolagets löpande transaktioner bör i första hand täckas med intäkter av verksamheten. Detta blir möjligt om bolaget fått överta också inkomstbringande fastigheter, aktier och andelar i fastighets- och bostadsbolag samt en inkomstbringande länestock. Det är emellertid sannolikt att den överförda egendomen inte kommer att ge några inkomster. Dessutom kan verksamheten vara så förlustbringande att den inte ger inkomster som räcker för de löpande kostnaderna. I praktiken blir det således nödvändigt att täcka kostnaderna med anslag som för ändamålet beviljas i statsbudgeten.

Eftersom de egendomsposter och krediter som överförs till bolaget kommer att realiseras under en relativt lång tid, i över fem år, är det sannolikt att bolagets operativa verksamhet åtminstone tidvis kommer att vara förlustbringande.

Av de skäl som nämns ovan måste det finnas beredskap för att vid behov täcka eventuella förluster av bolagets verksamhet. De i bokslutet fastställda förlusterna borde täckas enligt följande:

1) Fastställda förluster täcks i första hand med sådant fritt eget kapital som influtit medan bolaget varit verksamt.

2) Om bolaget inte har sådant fritt eget kapital som behövs för att täcka förlusterna, skall de fastställda förlusterna i andra hand täckas med bolagets bundna egna kapital.

3) Om de ovan nämnda sätten att täcka

förlusterna inte kan användas, skall bolagets aktieägare betala in tilläggsinsatser i förhållande till sitt aktieinnehav.

Bolagets styrelse, revisorer och aktieägare skall dra försorg om att bolaget har den soliditet som lagen om aktiebolag förutsätter. Om bolaget enligt vad som stadgas i lagen om aktiebolag inte har rättshandlingsförmåga, skall bolagets organ vidta åtgärder och göra en framställning om hur rättshandlingsförmågan kan återställas på ett ändamålsenligt sätt.

3.4. Bankernas ansvar

Staten skall enligt förslaget i allmänhet äga majoriteten av bolagets aktier och det röstetal dessa medför. För att också den stödtagande bank som egendomen köps av eller den bank som den först nämnda banken sammanslås med för sin del skall bära ansvar för den egendom som bolaget köpt och för bolagets verksamhet, skall banken placera eget kapital i det bolag som köpt egendomen. Banken behöver emellertid inte nödvändigtvis vara delägare i bolaget. En bank som är delägare i ett egendomsförvaltningsbolag eller i något annat sådant bolag som avses i lagen skall emellertid ta sin del av ansvaret för bolagets risker, förvaltning och tilläggsinsats. Om ansvarsfördelningen och ansvarsformerna kan avtalas t.ex. i delägaravtalet. En delägarbanks deltagande i bolagets förluster skulle vara beroende bl.a. av syftet med stödåtgärderna samt de flyttbara egendomsposternas art och karaktär. För bevakande av statens intressen skall statens säkerhetsfond emellertid ha bestämmanderätten i samtliga situationer.

3.5. Egendom som skall överföras

Från en stödtagande bank måste det vara möjligt att överföra balansposter i den mån detta är nödvändigt för att förverkliga stödåtgärderna. Överföringen kan ske genom köp eller byte eller på något annat sätt. Den egendom som överförs kan omfatta t.ex. till placerings- eller anläggningstillgångarna hänförliga aktier, fastigheter och i balansräkningen upptagna krediter jämte säkerheter samt borgensförbindelser för utom balansräkningen upptagna poster.

Till bolaget skall kunna överföras all slags

sådan egendom som det med tanke på förverkligandet av stödåtgärdernas målsättningar är ändamålsenligt att avskilja från den bank som skall saneras. I praktiken kommer de balansposter som överförs närmast att bestå av oreglerade krediter överstigande ett visst belopp jämte säkerheter, lågproduktiva fastigheter samt aktier och andelar i fastighets- och bostadsbolag. Frågan om vilka krediter och andra balansposter som överförs blir beroende av deras prövning som bereder stödagörandet och avgörs i sista hand av den som fattar stödbeslutet. Det alternativ som väljs skall basera sig på en vid beslutstidpunkten gjord, motiverad beräkning av åtgärdens kostnadseffektivitet och samhällsekonomiska fördelaktighet.

Depositionsbankerna har i enlighet med bankspektionens anvisningar ansett sådana tillgodohavanden vara oreglerade krediter, på vilka amorteringar och räntebetalningarna är minst tre månader försenade. Om banken har bokfört en kreditförlust skall den inkomstföra det belopp som influtit av kreditsäkerheten. Först därefter står det klart vilken dess slutliga förlust blir.

Sedvanliga krediter som tagits av bankernas enskilda kunder är det ändamålsenligare att bankerna sköter själva än att de överförs på ett egendomsförvaltningsbolag. Den arbetsbörda som skötseln av enskilda kunders krediter förutsätter är så stor att den inte kan skötas av de fåtaliga anställda hos ett egendomsförvaltningsbolag. I och med att dessa krediter sköts av banken bevaras också den med kreditförhållandet sammanhängande individuella prägeln och kännedomen om lokalförhållandena. Till bolaget överförs i allmänhet inte heller krediter som blivit helt värdelösa, utan sådana bokförs som bankens kreditförluster.

Det kan vara motiverat att köpa fastigheter t.ex. i samband med att en stödtagande bank säljs. Lämpliga köpobjekt är närmast industri- och affärsfastigheter. I fråga om bostadsfastigheter är helheter bestående av höghus och radhus de lämpligaste. Enstaka bostäder är i allmänhet mindre lämpliga köpobjekt på grund av det ofördelaktiga förhållandet mellan deras värde och arbetsdryga förvaltning. Det är inte heller fördelaktigt för ett bolag att köpa fastigheter som är helt improduktiva.

Inte enbart i Finland befintlig egendom som tillhör finländska banker kan bli föremål för överföring, utan också en stödtagande fin-

ländsk banks egendom i utlandet. De banker som är i statens säkerhetsfonds ägo har dotterbolag, filialkontor och representationer i ett flertal länder. Att värdera och förvärva sådan egendom är förenat med andra risker och problem än när det gäller i Finland befintlig egendom.

Egendom skall köpas eller annars överföras endast i den mån detta är nödvändigt för att sanera bankens verksamhetsförutsättningar eller åstadkomma fungerande arrangemang.

Det föreligger inga obligationsrättsliga hinder för att till ett egendomsförvaltningsbolag överföra en banks kreditfordringar jämte säkerheter. Egendomsförvaltningsbolaget har gentemot gäldenären och denne gentemot bolaget i enlighet med det avtal som ingås mellan dem, samma rättigheter och skyldigheter som i avtalats i det ursprungliga skuldförhållandet mellan banken och gäldenären.

Att en kredit jämte den säkerhet som ställts för dess återbetalning överförs till ett egendomsförvaltningsbolag är en exceptionell åtgärd. Överföringen av krediten till egendomsförvaltningsbolaget kan påverka gäldenärens allmänna kreditvärdighet. Av denna anledning är det nödvändigt att i det övertagande egendomsförvaltningsbolagets verksamhet iakttas den allmänna tystnadsplikt som gäller inom bankverksamhet. Denna tystnadsplikt i fråga om konfidentiella uppgifter skall förhindra att överföringen av en kredit till ett egendomsförvaltningsbolag inte inverkar negativt på gäldenärens allmänna kreditvärdighet.

Bankernas oreglerade krediter uppgick i slutet av år 1992 till 77 000 miljoner mark, varav bankerna bokförde 22 000 miljoner mark som kreditförluster. I slutet av år 1991 uppgick de oreglerade krediternas belopp till ca 42 000 miljoner mark. Under år 1992 växte beloppet således med 35 000 miljoner mark. Av de oreglerade nettofordringarna i slutet av 1992 utgjorde företagets andel ca 60 procent. Därav utgjorde industrins andel ca 8 procent medan byggnadsbranschen, handeln och fastighetsinvesteringsbranschen stod för återstoden. Privathushållens andel utgjorde ca 20 procent och den utländska andelen ca 14 procent. De oreglerade fordringarnas belopp beräknas ligga på en synnerligen hög nivå också nästa år men därefter sjunka relativt snabbt.

I slutet av april 1993 uppgick bostadskrediterna och de för fastighetsinvesteringar bevil-

jade krediternas belopp till sammanlagt ca 130 000 miljoner mark.

Det till största del på statens ansvar verk-samma, men i Kansallis-Osake-Pankkis ägo varande aktiebolaget Siltapankki Oy bör kunna överföras i statens ägo. En överföring av aktieinnehavet skulle förenkla och underlätta förvaltningen av Siltapankki.

3.6. Egendomens överföringspris

En av de svåraste frågorna i samband med egendomsöverföringen är hur egendomen skall värderas och till vilket pris egendomen skall köpas, bytas eller annars överföras från den stödtagande banken. En faktor som inverkar på överföringspriset är också om egendomen överförs från en stats- eller privatägd bank till ett statsägt bolag.

Det finns flera principer för prissättning av egendom. Banken kan sälja egendomen till marknadspris, vilket betyder att de förluster som ingår i egendomens värde har dragits av före försäljningen eller att banken kan sälja egendomen för bokföringsvärdet. I detta ingår sannolikt orealiserade värdeminskningar, eftersom egendomsvärdena under de senaste åren har sjunkit så kraftigt att alla värdeminskningar inte har kunnat göras. I krediter ingår också sannolikt ickebokförda framtida förluster.

Enligt bankinspektionens bokföringsbestäm-melser rörande krediter borde från krediter som upptagits i bokföringen dras av sannolika förluster, varvid kreditfordringarnas bokföringsvärde skulle motsvara marknadspriset. I praktiken kan i en till bokföringsvärdet köpt kredit ingå ännu orealiserade förluster inte har dragits av. Här från det bokföringsvärde som kommer att utgöra inköpspriset inte dragits av sannolika förluster, inkluderar inköpspriset stöd till banken, vilket i sin tur realiseras som förluster för egendomsförvaltningsbolaget. Om bokföringsvärdet används som överföringspris bör eventuellt i priset ingående stöd klart offentliggöras i samband med stödagörandet. De utomstående konsulter och revisorer som statens säkerhetsfond anlitar måste ge en skriftlig utredning om huruvida och i vilken utsträckning sådana förluster som avses ovan har dragits av och vilket det sannolika värdet är på de egendomsposter som köps. Till denna del skall en bank som är delägare i ett egendoms-

förvaltningsbolag ta ansvar för förlusten i den form som anges i avtalet om egendomsköpet, eftersom det i priset ingående stödet inte får ges vidare utan vederlag. På samma sätt skall förfaras i fråga om värdeminskningar på annan egendom.

Från köparens synpunkt kommer ett överföringspris som motsvarar marknadspriset i första hand, eftersom köparen i så fall inte behöver bokföra framtida förluster. Det är härvid den säljande banken som skall bokföra förlusterna. Följden kan emellertid bli den att den säljande banken behöver stöd för att förstärka sitt kapital.

I fråga om fastigheter och eventuellt aktier kan marknadspriset anses som överföringspris. När det gäller fastigheter kan användningen av marknadspriset sannolikt för bankerna betyda att de måste sälja under bokföringsvärdet och således bokföra förlust. Fastighetens pris påverkas av det för fastigheten uträknade, väntade avkastningsvärdet. På detta inverkar fastighetens olika egenskaper, såsom läget och storleken.

Varken statens säkerhetsfond eller köparbolaget besitter sannolikt sådan tillräcklig och opartisk sakkunskap som behövs för värdering av fastigheter. Bolaget skall skaffa ett tillräckligt antal värderingar eller att låta göra korsvärdering, för att på så sätt få en opartisk bedömning. Den fastighetssakkunskap som statens myndigheter besitter bör kunna utnyttjas för värdering av egendom som består av fastigheter.

I inköpspriset får inte ingå ospecificerat dolt stöd. Också i dessa situationer skall egentligt stöd i första hand ges öppet, som direkta placeringar, lån eller statsborgen.

De förluster som en stödtagande bank åsamkas genom egendomsförsäljning kan vid behov täckas t.ex. genom en särskild statlig kapitalplacering, i förening med rätt för staten att omvandla placeringen till motsvarande innehav i banken.

Priset på den överförda egendomen kan slutgiltigt fastställas först när köparbolaget realiserar egendomen. Överföringspriset avtalas härvid vara bokföringsvärdet. Om priset vid realiseringstidpunkten har sjunkit under det vid överföringstidpunkten använda bokföringsvärdet, skall den bank som sålt egendomen till bolaget betala mellanskillnaden till detta.

När överföringspriset räknas ut bör utgångspunkten således vara de totalkostnader som

stöd- och saneringsavgörandet åsamkar staten, vilket innebär att frågan om fastställandet av överföringspriset måste avgöras särskilt i fråga om varje stödbeslut. Det är således inte möjligt att på förhand bestämma det exakta överföringspriset på egendomen i dessa fall.

3.7. Avslutande av verksamheten

Det är inte meningen att egendomsförvaltningsbolagen och de övriga bolag som avses i lagen skall bli varaktiga, utan de skall upplösas så snart som möjligt. Bolagen skall försöka bli av med den egendom de övertagit så snart detta kan ske på ändamålsenliga villkor. I praktiken blir de emellertid tvungna att i flera år förvalta de bolag de köpt direkt eller fått överta som kreditsäkerheter. Försäljningen av fast egendom kan ta en avsevärd tid i anspråk, på grund av den stora mängden egendom som är till salu och den svaga efterfrågan på t.ex. industrifastigheter, som uppenbarligen kommer att fortgå ännu i många år. I samband med dessa avgöranden är det därför skäl att utreda vilka verkningarna blir också på fastighets- och kapitalmarknadens utveckling.

Målet är att bolagen skall driva in de på dem överförda fordringarna och realisera den på dem överförda egendomen till ett så gott pris och så snabbt som möjligt. Efter att bolagen bildats kommer de att vara verksamma i uppskattningsvis 5 — 7 år.

När alla de överförda fordringarna har drivits in eller bokförts som kreditförluster och när egendomen har realiserats, är det meningen att bolagen skall träda i likvidation, fusioneras eller avvecklas på något annat motsvarande sätt.

Den skiftesandel som eventuellt återstår efter en likvidation skall på basis av aktieinnehavet betalas till staten, statens säkerhetsfond och övriga delägare, i enlighet med delägar- och riskfördelningsavtalet.

4. Ekonomiska och organisatoriska verkningar

4.1. Inverkan på bankernas ekonomi

De direkta verkningar som försäljning eller annan överföring av egendom får på bankernas och dessas ägares ekonomi blir beroende bl.a.

av egendomens prissättning, likviditets- och soliditetseffekterna samt av de alternativ som banken har att placera de pengar som fås in genom försäljningen. Verksamheten kan också ha verkningar på längre sikt, när det gäller utvecklingsbetingelserna på kredit-, värdepappers- och fastighetsmarknaden. Vid bedömningen av verkningarna är det skäl att beakta också de verkningar som eventuella alternativa stödformer — närmast direkta placeringar av eget kapital — har på bankernas ekonomi och finansieringsmarknaden utveckling.

4.2. Inverkan på statens ekonomi

Kostnaderna för att egendomsförvaltningsbolag eller andra sådana bolag som avses i lagen förvärvas eller bildas måste täckas genom statsbudgeten, om inte statens säkerhetsfond har stödfullmakter för ändamålet. Bolagen kommer årligen att orsaka kostnader i form av bl.a. kreditförluster. Eftersom bolagen helt eller delvis kommer att vara statsägda och staten kommer att ha bestämmanderätten i dem, måste staten bereda sig på att betala deras förluster.

I årets första tilläggsbudget har för stödjande av bankverksamheten reserverats ett 15 000 miljoner marks anslag samt en 5 000 miljoner marks borgensfullmakt, som sammanräknad med anslaget får uppgå till högst 20 000 miljoner mark. Vid utgången av augusti 1993 hade av anslaget använts 1 000 miljoner mark och ett principbeslut hade fattats om en 2 800 miljoner marks borgensfullmakt.

I propositionen om den fjärde tilläggsbudgeten för år 1993 föreslås att det anslag som i den första tilläggsbudgeten för 1993 anvisats för stödjande av bankverksamheten får användas för tecknande och annat förvärv av aktier i sådana bolag som avses i denna lag, för täckande av bolagens förluster samt för betalning av andra utgifter som bolagen orsakar. Den i budgeten upptagna borgens- och garantifullmakten får användas också till borgensförbindelser för bolagens inhemska och utländska lån samt till garantier för bolagens förbindelser. Vidare får anslaget användas för betalning av utgifterna för de borgensförbindelser och garantier som bolagen beviljats.

I årets fjärde tilläggsbudget föreslås borgensfullmakten bli så höjd att den sammanräknad med borgensfullmakten och förbindelserna får

uppgå till ett kapitalbelopp om högst 35 000 miljoner mark. Bildandet av de planerade egendomsförvaltningsbolagen under år 1993 förutsätter att det redan i detta skede finns tillräckliga fullmakter för förbindelser om att täcka bolagens förluster. Förlusterna beräknas till högst 30 000 miljoner mark.

4.3. Organisatoriska verkningar

Ändringarna får inga väsentliga organisatoriska verkningar när det gäller statens myndigheter, men de kommer i viss mån att öka säkerhetsfondens arbetsbörda samt leda till att statens revisionsverks resursbehov växer.

5. Övriga på saken inverkan omständigheter

Propositionen har samband med innevarande års fjärde tilläggsbudget, i vilken de för egendomsförvaltningsbolagen behövliga medlen och fullmakterna föreslås bli beviljade.

6. Ärendets beredning

Den 6 januari 1993 avlät regeringen till riksdagen en proposition med förslag till lag om ändring av lagen om statens säkerhetsfond (RP 364/93). Lagen föreslås bli ändrad bl.a. så att statens säkerhetsfond skulle kunna bilda

egendomsförvaltningsbolag. Under riksdagsbehandlingen ströks emellertid lagförslagets stadganden om egendomsförvaltningsbolag och riksdagen beslöt den 26 januari 1993 lämna propositionen vilande över nyval. Lagförslaget innehöll också stadganden som var nödvändiga för organiseringen av statens säkerhetsfonds verksamhet. Eftersom det ansågs nödvändigt att organisera säkerhetsfondens verksamhet omedelbart, avlät regeringen den 5 februari 1993 en ny proposition med förslag till ändring av lagen om statens säkerhetsfond och 55 § lagen om depositionsbankernas verksamhet (RP 379/92). Den propositionens lagförslag, som inte innehöll några stadganden om egendomsförvaltningsbolag, godkände riksdagen den 28 februari 1992. Lagen trädde i kraft den 11 mars 1993.

Riksdagen har numera åter tagit ställning för en utvidgning av stödalternativen. Till riksdagens svar med anledning av bankutskottets berättelse för år 1992 ansluter sig ekonomiutskottets betänkande (1993 rd — EkUB 26) vari utskottet framställer att regeringen bereder och till riksdagen överlämnar ändringsförslag om ändamålsenliga stödformer och andra eventuellt behövliga arrangemang.

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid finansministeriet. Under beredningen har hörts bankinspektionen, Finlands Bank, statens revisionsverk, statens säkerhetsfond, Bankföreningen i Finland samt Andelsbankernas Centralförbund.

DETALJMOTIVERING

1. Lagen om statens säkerhetsfond

1 §. Till paragrafen föreslås bli fogat ett 5 mom. enligt vilket fonden kan äga eller förvalta aktier i ett egendomsförvaltningsbolag eller bolag som äger aktier i ett egendomsförvaltningsbolag eller något annat bolag, för att trygga en banks verksamhet eller stabiliteten på finansieringsmarknaden. Med egendomsförvaltningsbolag avses ett av fonden eller staten direkt ägt aktiebolag som har till uppgift att köpa eller på annat sätt förvärva eller sköta egendom eller ansvarsförbindelser som tillhör

en bank som är föremål för statens eller fondens stödåtgärder.

Fonden kan dessutom förvalta aktier i egendomsförvaltningsbolag som direkt ägs av staten. Fonden kan förvalta aktier också i andra aktiebolag nämnd i 5 mom. Vilken typ av bolag som bildas eller förvärvas blir beroende av stödagörandets innehåll.

Fonden kan inom ramen för sina fullmakter bevilja de bolag som avses i momentet lån eller ställa borgen för deras lån samt garantera deras förbindelser. Fonden kan också bevilja annat finansieringsstöd.

En förutsättning för bildande eller förvärv av sådana egendomsförvaltningsbolag som avses här är att staten eller fonden skaffar sig bestämmanderätten i dem. Bestämmanderätten skall vara grundad på aktieinnehav.

7 §. Till paragrafen föreslås bli fogat ett nytt 5 mom. om utvidgning av statsrevisorernas och statens revisionsverks granskningsrätt. Statsrevisorerna och revisionsverket föreslås få rätt att granska en sådan banks, säkerhetsfonds, annan sammanslutnings eller stiftelses ekonomi och verksamhet, som får stöd och finansiering enligt lagen om statens säkerhetsfond, för utredning av om de uppgifter som för beviljandet av stödet och finansieringen har lämnats till fonden är riktiga och tillräckliga samt om stödet och finansieringen vederbörligen har använts för det givna ändamålet. Detta gäller också den som den stödtagande banken eller det stödtagande bolaget har överfört stödet och finansieringen till. Statsrevisorer och statens revisionsverk har rätt att för fullgörande av sina uppgifter få handräckning från finansinspektionen.

Också paragrafens rubrik föreslås bli ändrad, eftersom ett stadgande om statens revisionsverk tas in i paragrafen.

14 §. Till paragrafen föreslås bli fogat ett nytt stadgande om de uppgifter som ansluter sig till bolag som avses i 1 § 5 mom. Fonden skall bevaka statens intressen i samband med ett statsägt egendomsförvaltningsbolags eller något annat bolags verksamhet som avses i detta moment, utse företrädare till bolagsstämmor, utfärda anvisningar för bolagen samt utforma principerna för bolagens förvaltning.

I det nya 3 mom. som föreslås bli fogat till paragrafen stadgas om statsrådets befogenheter i fråga om egendomsförvaltningsbolag och sådana övriga bolag som avses i lagens 1 § 5 mom. Staten föreslås få bilda bolag eller delta i deras verksamhet inom ramen för budgetanslag som riksdagen beslutar om. Genom en fullmakt i statsbudgeten berättigas statsrådet också att ingå förbindelser med avseende på sådana eventuella förluster som bolagen ger upphov till under senare räkenskapsår. I statsbudgeten skall statsrådet enligt förslaget också ges fullmakter att bevilja bolag lån, garantier, borgensförbindelser och andra förbindelser.

Statsrådet föreslås bl.a. få rätt att uppställa villkor och begränsningar som gäller bolagens förvaltning. Staten skall följaktligen alltid äga ett sådant antal aktier att den har tillräcklig

bestämmanderätt i egendomsförvaltningsbolagen och andra sådana bolag som avses i 1 § 5 mom. Bestämmanderätten kan grunda sig också på ett i samband med bolagets bildande ingånget delägaravtal. Statsrådets befogenheter skall inkludera godkännande av arrangemang i form av t.ex. delägaravtal och konvertibla skuldebrevslån.

Till paragrafen föreslås också bli fogat ett nytt 4 moment om vederlag för borgensförbindelser, garantier och köpförbindelser samt om fastställande av sådana vederlag. Stadgandet har fogats till lagen eftersom lagen om statens långivning och statsborgen (449/88) inte kan tillämpas på de borgensförbindelser och förpliktelser som avses i den.

15 §. Till denna paragraf föreslås bli fogat ett stadgande enligt vilket fondens garantiförbindelser räknas in i fondens 20 000 miljoner marks fullmakt.

18 §. Statsrevisorerna och statens revisionsverk föreslås bli nämnda i paragrafens 2 mom. som myndigheter till vilka fonden har rätt att överlämna sådana uppgifter som avses i 18 § 1 mom.

19 a §. Särskilda stadganden om bolag. I lagen föreslås denna nya paragraf vari stadgas om tillsynen över sådana bolag som avses i 1 § 5 mom. Finansinspektionen skall övervaka bolagens verksamhet och ekonomi, vid sidan av bolagens interna revision samt statsrevisorerna och statens revisionsverk.

Allmänna stadganden om staten tillhöriga aktier finns i 24 § 1 mom. lagen om statsbudgeten (423/88) och, i fråga om statsbolag, i lagen om utövande av statens delägarrätt i vissa aktiebolag som bedriver ekonomisk verksamhet (740/91). Bildandet av sådana bolag som avses i lagens 1 § 5 mom. och syftet med deras verksamhet samt deras ställning som bolag förvaldade av statens säkerhetsfond avviker väsentligt från statens övriga aktieinnehav. Av den anledningen föreslås att de ovan nämnda lagarna inte skall tillämpas på bolagen.

På sådana egendomsförvaltningsbolag som avses i lagens 1 § 5 mom. skall tillämpas vissa stadganden i lagen om finansieringsverksamhet (1544/91), närmast de som gäller kundskydd. Kundernas krediter i en stödtagande bank skall enligt förslaget kunna överföras närmast till ett egendomsförvaltningsbolag.

2. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft så snart den har godkänts och stadfästs.

3. Lagstiftningsordning

Lagen om statens säkerhetsfond har stiftats i den ordning som 67 § riksdagsordningen anger. Enligt lagens 3 § är fonden en sådan under riksdagens garanti stående fond som avses i 83 § riksdagsordningen. Samtidigt är den en sådan utanför statsbudgeten stående fond varom stadgades i grundlagsordning. De ändringar som föreslås bli gjorda i lagen kommer inte att ändra syftet med fondens verksamhet, verksamhetens omfattning, de belopp som står till fondens förfogande eller fondens organisation och de kommer inte heller i något annat avseende att påverka behörighets- och ansvarsförhållandena mellan riksdagen, statsrådet och statens säkerhetsfond. De föreslagna ändring-

arna gäller således inte sådana omständigheter som skulle ändra fondens statsförfattningsrättsliga ställning.

Enligt 71 § regeringsformen skall statsrevisorer och statens revisionsverk granska statshushållningen och iakttagandet av budgeten, vilket innebär att stadgandena om revisionsverkets rätt att granska den stödverksamhet som sker med stöd av denna lag också med beaktande av 83 § riksdagsordningen torde förutsätta grundlagsordning, till den del det är frågan om granskning som avser fondens egna bolag eller bolag som är i dess ägo. Lagen kan således enligt regeringens uppfattning stiftas i normal lagstiftningsordning. På grund av att frågan om lagstiftningsordningen är tolkbar anser regeringen det emellertid vara önskvärt att grundlagsutskottets utlåtande inhämtas om lagstiftningsordningen.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagsförslag:

Lag

om ändring av lagen om statens säkerhetsfond

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 30 april 1992 om statens säkerhetsfond (379/92) 14 §, 15 § 1 mom. och 18 § 2 mom., sådana de lyder i lag av den 11 mars 1993 (246/93), samt fogas till 1 §, sådan den lyder delvis ändrad genom nämnda lag av den 11 mars 1993, ett nytt 5 mom., till 7 § ett nytt 5 mom. och till lagen en ny 19 a §, som följer:

1 §

Fondens uppgift

Fonden kan äga eller förvalta aktier i ett aktiebolag där staten eller fonden på grundval av aktieinnehav har bestämmanderätten och vars syfte är att köpa eller på annat sätt förvärva eller sköta egendom och ansvarsförbindelser som tillhör en bank som är föremål för statens eller fondens stödåtgärder (egendomsförvaltningsbolag). Fonden kan äga eller förvalta aktier också i ett aktiebolag vars syfte är att äga ett egendomsförvaltningsbolags aktier, och även i andra aktiebolag, om ägandet eller förvaltningen kan anses behövlig för att trygga en banks verksamhet och stabiliteten på finansieringsmarknaden. Fonden kan bevilja egendomsförvaltningsbolag och andra bolag som avses i detta moment lån, ställa borgen för lån och garantera förbindelser samt bevilja dem också annat finansieringsstöd.

7 §

Bokslut och granskning

Statsrevisorerna och statens revisionsverk har rätt att granska fonden och en sådan banks, försäkringsfonds, annan sammanslutnings eller stiftelses ekonomi och verksamhet som får stöd och finansiering enligt denna lag, för utredning av om de för erhållande av stödet och finansieringen lämnade uppgifterna är riktiga och tillräckliga samt om stödet och finansieringen vederbörligen har använts för det givna ändamålet. Detsamma gäller den till vars förfogande mottagaren har överfört stödet och finansieringen. Statsrevisorerna och revisionsverket har för erhållande av de uppgifter som behövs vid granskningen rätt till handräckning från finansinspektionen.

14 §

Beslut om stödåtgärder

Om lån av fondens medel och andra stödå-

gärder samt om samtycke som avses i 55 § 4 mom. och 56 § 1 mom. lagen om depositionsbankernas verksamhet och om andra ärenden i samband med stödåtgärder beslutar direktionen. Fondens direktion behandlar också andra ärenden som gäller förordnande av en representant för staten till sådana statsägda bolags bolagsstämmor som avses i 1 § 5 mom. och utfärdande av anvisningar för bolagen och likaså bevakning av statens intressen samt för bolagen gemensamma förvaltningsprinciper.

Om överlåtelse av aktier och andelar som förvärvats till fonden med stöd av 1 § 3 mom. beslutar statsrådets allmänna sammanträde på framställning av fondens direktion.

Statsrådets allmänna sammanträde avgör på de villkor det bestämmer, inom ramen för anslag och fullmakter som beviljats i statsbudgeten, på framställning av fondens direktion ärenden som gäller

1) teckning av aktier eller annat förvärv av aktier eller överlåtelse av aktier i bolag som avses i 1 § 5 mom.,

2) lån till ett bolag som avses i 1 § 5 mom., borgen för bolagets upplåning och garantier för bolagets förbindelser eller annat finansieringsstöd till bolaget,

3) avtal om ett sådant bolags verksamhet som avses i 1 § 5 mom., finansiering av verksamheten, avslutande av verksamheten eller om täckande av förluster.

En sådan stödåtgärd som avses i 1 mom. och en sådan framställning från direktionen som avses i 3 mom. skall basera sig på en motiverad beräkning av åtgärdens kostnadseffektivitet och samhällsekonomiska fördelaktighet.

Statsrådet fastställer ett vederlag för de borgensförbindelser, garantier och förbindelser som det ställt med stöd av sina i statsbudgeten beviljade fullmakter, enligt de kapitalbelopp dessa hänför sig till och det ansvar som ansvarsförpliktelsen medför för staten. För dessa borgensförbindelser eller förpliktelser uppstår inte borgensavgift enligt 15 § 1 mom.

lagen om statens långivning och statsborgen (449/88).

15 §

Upplåning

Fonden kan ta upp lån om dess egna tillgångar inte förslår för behövliga stödlån eller andra stödåtgärder enligt denna lag. Lånebeloppet får sammanräknat med fondens egna tillgångar, borgensförbindelser och garantier uppgå till högst 20 000 miljoner mark. Motvärdet av lån i utländsk valuta beräknas enligt den medelkurs som Finlands Bank noterade för valutan när lånet togs. Om fondens upplåning samt om ränte- och valutaväxlingsavtal i samband med lånen beslutar statsrådets allmänna sammanträde, som kan ge finansministeriet i uppdrag att fatta beslut om fondens upplåning samt om ränte- och valutaväxlingsavtal i samband därmed inom de gränser som statsrådet bestämmer. Lånen, med undantag för kortfristiga lån, upptas i statens namn.

18 §

Tystnadsplikt

De uppgifter som avses i 1 mom. har fonden rätt att överlämna till statsrådets allmänna sammanträde och till finansministeriet, när

dess behandlar bankstödsåtgärder, till myndigheter som utöver tillsyn över finansieringsmarknaden, till statsrevisorer, statens revisionsverk och Finlands Bank, till åklagar- och förundersökningsmyndigheter för utredning av brott samt till andra myndigheter som enligt lag har rätt att få sådana uppgifter.

19 a §

Särskilda stadganden om bolag

Om tillsynen över egendomsförvaltningsbolag och andra sådana bolag som avses i 1 § 5 mom. gäller i tillämpliga delar vad som i lagen om finansinspektionen (503/93) stadgas om sådana tillsynsobjekt som nämns i lagens 2 §.

På egendomsförvaltningsbolags och andra sådana bolags aktier som avses i 1 § 5 mom. samt på aktier i bolag som dessa äger tillämpas inte 24 § 1 mom. lagen om statsbudgeten (423/88) och inte heller lagen om utövande av statens delägar rätt i vissa aktiebolag som bedriver ekonomisk verksamhet (740/91).

På egendomsförvaltningsbolag tillämpas utöver lagstiftningen om aktiebolag vad som i 25 § lagen om finansieringsverksamhet (1544/91) stadgas om kundskydd, i 26 § om tystnadsplikt, i 33 § om brott mot tystnadsplikten och i 34 § om vite.

Denna lag träder i kraft den

1993.

Helsingfors den 7 september 1993

Republikens President

MAUNO KOIVISTO

Finansminister Iiro Viinanen

L a g

om ändring av lagen om statens säkerhetsfond

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 30 april 1992 om statens säkerhetsfond (379/92) 14 §, 15 § 1 mom. och 18 § 2 mom., sådana de lyder i lag av den 11 mars 1993 (246/93), samt fogas till 1 §, sådan den lyder delvis ändrad genom nämnda lag av den 11 mars 1993, ett nytt 5 mom., till 7 § ett nytt 5 mom. och till lagen en ny 19 a §, som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

Fondens uppgift

Fonden kan äga eller förvalta aktier i ett aktiebolag där staten eller fonden på grundval av aktieinnehav har bestämmanderätten och vars syfte är att köpa eller på annat sätt förvärva eller sköta egendom och ansvarsförbindelser som tillhör en bank som är föremål för statens eller fondens stödåtgärder (egendomsförvaltningsbolag). Fonden kan äga eller förvalta aktier också i ett aktiebolag vars syfte är att äga ett egendomsförvaltningsbolags aktier, och även i andra aktiebolag, om ägandet eller förvaltningen kan anses behövlig för att trygga en banks verksamhet och stabiliteten på finansieringsmarknaden. Fonden kan bevilja egendomsförvaltningsbolag och andra bolag som avses i detta moment lån, ställa borgen för lån och garantera förbindelser samt bevilja dem också annat finansieringsstöd.

7 §

Bokslut och granskning

Statsrevisorerna och statens revisionsverk har rätt att granska fonden och en sådan banks, försäkringsfonds, annan sammanslutnings eller stiftelses ekonomi och verksamhet som får stöd och finansiering enligt denna lag, för utredning av om de för erhållande av stödet och finansieringen lämnade uppgifterna är riktiga och tillräckliga samt om stödet och finansieringen vederbörligen har använts för det givna ändamålet. Detsamma gäller den till vars förfogande mottagaren har överfört stödet och finansieringen. Statsrevisorerna och revisionsverket har för erhållande av de uppgifter som behövs vid granskningen rätt till handräckning från finansinspektionen.

Gällande lydelse

14 §

Beslut om stödåtgärder

Om lån av fondens medel och andra stödåtgärder samt om samtycke som avses i 55 § 4 mom. och 56 § 1 mom. lagen om depositionsbankernas verksamhet och om andra ärenden i samband med stödåtgärder beslutar direktionen.

Om överlåtelse av aktier och andelar som förvärvats till fonden med stöd av 1 § 3 mom. beslutar statsrådets allmänna sammanträde på framställning av fondens direktion.

Föreslagen lydelse

14 §

Beslut om stödåtgärder

Om lån av fondens medel och andra stödåtgärder samt om samtycke som avses i 55 § 4 mom. och 56 § 1 mom. lagen om depositionsbankernas verksamhet och om andra ärenden i samband med stödåtgärder beslutar direktionen. *Fondens direktion behandlar också andra ärenden som gäller förordnande av en representant för staten till sådana statsägda bolags bolagsstämmor som avses i 1 § 5 mom. och utfärdande av anvisningar för bolagen och likaså bevakning av statens intressen samt för bolagen gemensamma förvaltningsprinciper.*

Om överlåtelse av aktier och andelar som förvärvats till fonden med stöd av 1 § 3 mom. beslutar statsrådets allmänna sammanträde på framställning av fondens direktion.

Statsrådets allmänna sammanträde avgör på de villkor det bestämmer, inom ramen för anslag och fullmakter som beviljats i statsbudgeten, på framställning av fondens direktion ärenden som gäller

1) teckning av aktier eller annat förvärv av aktier eller överlåtelse av aktier i bolag som avses i 1 § 5 mom.,

2) lån till ett bolag som avses i 1 § 5 mom., borgen för bolagets upplåning och garantier för bolagets förbindelser eller annat finansieringsstöd till bolaget,

3) avtal om ett sådant bolags verksamhet som avses i 1 § 5 mom., finansiering av verksamheten, avslutande av verksamheten eller om täckande av förluster.

En sådan stödåtgärd som avses i 1 mom. och en sådan framställning från direktionen som avses i 3 mom. skall basera sig på en motiverad beräkning av åtgärdens kostnadseffektivitet och samhällsekonomiska fördelaktighet.

Statsrådet fastställer ett arvode för de borgensförbindelser, garantier och förbindelser som det ställt med stöd av sina i statsbudgeten beviljade fullmakter, enligt de kapitalbelopp dessa hänför sig till och det ansvar som ansvarsförpliktelsen medför för staten. För dessa borgensförbindelser eller förpliktelser uppbärs inte borgensavgift enligt 15 § 1 mom. lagen om statens långivning och statsborgen (449/88).

Gällande lydelse

15 §

Upplåning

Fonden kan ta upp lån om dess egna tillgångar inte förslår för behövliga stödlån eller andra stödåtgärder enligt denna lag. Lånebeloppet får sammanräknat med fondens egna tillgångar, borgensförbindelser uppgå till högst 20 000 miljoner mark. Motvärdet av lån i utländsk valuta beräknas enligt den medelkurs som Finlands Bank noterade för valutan när lånet togs. Om fondens upplåning samt om ränte- och valutaväxlingsavtal i samband med lånen beslutar statsrådets allmänna sammanträde, som kan ge finansministeriet i uppdrag att fatta beslut om fondens upplåning samt om ränte- och valutaväxlingsavtal i samband därmed inom de gränser som statsrådet bestämmer. Lånen, med undantag för kortfristiga lån, upptas i statens namn.

Föreslagen lydelse

15 §

Upplåning

Fonden kan ta upp lån om dess egna tillgångar inte förslår för behövliga stödlån eller andra stödåtgärder enligt denna lag. Lånebeloppet får sammanräknat med fondens egna tillgångar, borgensförbindelser *och garantier* uppgå till högst 20 000 miljoner mark. Motvärdet av lån i utländsk valuta beräknas enligt den medelkurs som Finlands Bank noterade för valutan när lånet togs. Om fondens upplåning samt om ränte- och valutaväxlingsavtal i samband med lånen beslutar statsrådets allmänna sammanträde, som kan ge finansministeriet i uppdrag att fatta beslut om fondens upplåning samt om ränte- och valutaväxlingsavtal i samband därmed inom de gränser som statsrådet bestämmer. Lånen, med undantag för kortfristiga lån, upptas i statens namn.

18 §

Tystnadsplikt

De uppgifter som avses i 1 mom. har fonden rätt att överlämna till statsrådets allmänna sammanträde och till finansministeriet, när dessa behandlar bankstödsåtgärder, till myndigheter som utöver tillsyn över finansieringsmarknaden, Finlands Bank, till åklagar- och förundersökningsmyndigheter för utredning av brott samt till andra myndigheter som enligt lag har rätt att få sådana uppgifter.

De uppgifter som avses i 1 mom. har fonden rätt att överlämna till statsrådets allmänna sammanträde och till finansministeriet, när dessa behandlar bankstödsåtgärder, till myndigheter som utöver tillsyn över finansieringsmarknaden, *till statsrevisorer, statens revisionsverk* och Finlands Bank, till åklagar- och förundersökningsmyndigheter för utredning av brott samt till andra myndigheter som enligt lag har rätt att få sådana uppgifter.

19 a §

Särskilda stadganden om bolag

Om tillsynen över egendomsförvaltningsbolag och andra sådana bolag som avses i 1 § 5 mom. gäller i tillämpliga delar vad som i lagen om finansinspektionen (503/93) stadgas om sådana tillsynsobjekt som nämns i lagens 2 §.

På egendomsförvaltningsbolags och andra sådana bolags aktier som avses i 1 § 5 mom. samt på aktier i bolag som dessa äger tillämpas inte 24 § 1 mom. lagen om statsbudgeten (423/88) och inte heller lagen om utövande av statens delägar rätt i vissa aktiebolag som bedriver ekonomisk verksamhet (740/91).

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

På egendomsförvaltningsbolag tillämpas utöver lagstiftningen om aktiebolag vad som i 25 § lagen om finansieringsverksamhet (1544/91) stadgas om kundskydd, i 26 § om tystnadsplikt, i 33 § om brott mot tystnadsplikten och i 34 § om vite.

Denna lag träder i kraft den

1993.

